

המקומות הקדושים בידי מעריציהם, ויחד עם זה לזרז ולקבל על עצמנו כל שמירה ופיקוח בין-לאומי לחיסונם והגנתם".

היתה זו תשובה מלאה כבוד לדרישה שהשמיע האפיפיור, אך יחד עם זה הדגיש נשיא ישראל, ללא כל צל של ספק, כי תושבי ירושלים העברית זכאים ורשאים להנהלה אבטונומית של עניניהם מידי יום ביומו. פירושם של דברים אלה, ללא צורתם הדיפלומטית, הוא, כי ירושלים העברית צריכה להכלל במסכת השלטון של מדינת ישראל. היש תקוה כי מטרה זו תושג?

לפי מצב הדברים הסכים ממשלת ישראל לכל פקוח בין-לאומי שהוא על המקומות הקדושים אבל לא על השטח בהם הם נמצאים, והבדל זה בפקוח יכול להתקבל על לב המעוניינים בדבר. ישראל אינה רוצה במשטר בין-לאומי, שלה גם עבדאללה מסרב ואף אנגליה השמיעה את התנגדותה לכך. היא חוששת, כמובן, מפני אפשרות המצאם של נציגי רוסיה הסובייטית בועדת פקוח בין-לאומית על ירושלים. עליכן יש לקוות, כי ענין עיר הקודש והמקומות הקדושים ימצא פתרון רצוי לכל הצדדים.

מ. ק.

מן במלון וולדורף-אסטוריה בני-יורק, וכדאי כי הסעיפים הנוגעים לענין, יובאו כאן במלואם בתרגומם לעברית. בין השאר, השמיע ד"ר חייצמן בנאום זה דברים אלה:

"מסבך הדברים הוא, כי בעונה זו יפנה העולם את מחשבותיו כלפי ירושלים עיר הקודש. במשך שנה אחת הצלה באה לירושלים מתנאים של אימים, שרירות, מצור ורעב שלהם הופקרה אשתקד. תושביה סבלו עניים עצומים והקריבו קרבנות שלא ישכחו. התיישבתי רשם עמוק, כי מאז שבה ירושלים לאיתנה, וברגש גאוה מיוחד יש להזכיר את חלקם של ממשלת ישראל ותושביה בהחייאתה של ירושלים ובטחונה, בייסוד משטר סדיר ופעיל, בסידור מחוש של אספקת מזון ומים ובהחייאת רבונותה התרבותית כיאה למסורתה. הישג זה, שהושג במחיר של חיים צעירים וקריים, צריך שיתקבל בקילוס ע"י אותם מורקירים ושומרי אמונים אשר הזנתו ירושלים והשפלתה בשנה שעברה היתה להם לכלימה עמוקה.

"ממשלת ישראל ותושביה יודעים ומכירים, כי חשיבות בין-לאומית יש בשמירתם של המקומות הקדושים ובהבטחת רשות הכניסה החפשיית להם, אנו מבטיחים בטחון מלא למוסדות הדת במלוי תפקידיהם—למסור את השגחת

ארבעה הסכמים

(מכתב מירושלים)

ומתן בדבר שביתת-נשק; בו בזמן שאפה גם ממשלתנו למשא-ומתן עם הממשלות השכנות, ואף למטרה המרחיקה לכת יותר — לא לשביתת נשק בלבד כי אם גם לשלום-קבוע. במצע הממשלתי הובלט דוקא הענין הזה (בפרק המוקדש למדיניות-חוץ), והוא גוסס שם ככה: "חתירה לקראת ברית יהודית-ערבית (שיתוף-פעולה כלכלי, תרבותי ומדיני עם הארצות השכנות) במסגרת האומות המאוחדות, בלי שברית זו תהא מכוונת נגד מישור באו"מ". ואמנם השתתפו נציגי או"מ כל הזמן במשא ומתן בינינו ובין הערבים וסייעו

במשך הרבע הראשון של 1949 וכנסה מדינת ישראל לפעילות מוגברת בשדה המדיניות החיצונית. והתוצאות ניכרות מאד: הושגה הכרה רשמית במדינתנו מצד אומות רבות; נעשו חוזים מסחריים עם כמה מדינות; נתקבלו רוב כספי המלוה האמריקאני, ועוד. תשומת לב הקהל בארץ הוסבה בעיקר אל פרשת ההסכמים עם המדינות הערביות. פרשה זו הוכנה ע"י ארגון האומות המאוחדות וע"י ממשלת ישראל במשותף. עצרת או"מ קיבלה ביום 16.11.48 החלטה מפורשת הדורשת מאת מדינתנו ומדינות-ערב להכנס במשא

אויכינו בנפש, אשר אך לפני שנה זממו להחריבנו, נאלצים עכשו לוותר על מזימתם ומאשרים רשמיים את הפסקת הקרבות, והשקט בגבולותינו מאפשר לנו לשחרר חלקים גדולים של צבאנו ולהחזירם לעבודה פוריה במלאכה וחרושת, בחקלאות וכו', אף זו: ההסכמים מרימים את קרנה של מדינתנו בחוגי האומות הבאותיות, מעידים עליה שהיא מדינה שומרת שלום ומביאים לנו תועלת עצומה מדינית ומעשית כאחת. על כך מדברים אתנו בגלוי בחוגים הבינלאומיים. אבל, מאידך גיסא, מבחינת ה ת ו כ ן של ההסכמים אין אנו יכולים להיות מרוצים בשום אופן, ובעיקר שנים מהם — עם מצרים ועבר הירדן — עוררו התרגזות עצומה בקהל, גם וויכוח נסער בכנסת. אגב, האופוזיציה בכלל רוגזת שהמשלה לא נועצה עם הכנסת בכל האיסטרטגיות של המשא ומתן עם המדינות הערביות ואפילו לא הביאה לפנייה את ההסכמים לאישור לא לפני התמימה ולא אחריה. רק לפי הדרישה הנמרצת של האופוזיציה נערך דיון בישיבה אחת של הכנסת על ההסכמים עם עבר הירדן, חלק אחד מן האופוזיציה הציע לדחות אותו, וחלק אחר הציע להביע אי אמון לממשלה. ראש הממשלה יצא בשני נאומים גדולים ללמד סיגוריה על ההסכמים, והאחרון אושר — ברוב של מפלגות הקואליציה בלבד. בין הנמנעים מהצבעה היה גם השר הרב י. ל. פיטמן, שמחה בזה על סירובו של ראש הממשלה להוועץ עם הכנסת תחילה. מבחינה פ ו ר מ ל י ת צדקה לממשלה, יען כי תוקת המעבר אינה מחייבת אותה להביא הסכמים בינלאומיים לפני הכנסת — לא קודם תמימתם ולא אחריהם. הסעיף האחד-עשר של החוקה מדבר רק על מתן ד י ו ח ש ב ו ן ע"י הממשלה על פעולותיה, וזהו הלא משהו אחר. אם לדין וחשבון בלבד הרי חפשיית הממשלה לבחור מה היא רוצה למסור בדו"ח ומה היא אינה רוצה. אותו הסעיף האחד-עשר קובע שהממשלה תסוף לכהן כל עוד שמור לה האמון של הכנסת, ופירוש הדבר שהיא תשאר על משמרתה עד הבחירות הבאות, יען כי הרוב שלה בכנסת לעולם לא יביע לה אי אמון.

הרבה לסימוני החיובי, כלומר לעשיית ההסכמים. יתר על כן, כל הסכם קובע מינוי ועדה מעורבת (יהודית-ערבית) לשם פיקוח על בני צונו, ויז"ר כל ועדה מעדה הוא נציג או"ם. עד עתה נחתמו ג' הסכמים — עם מצרים, הלכנו, עבר הירדן — והרביעי (עם סוריה), כפי שסבורים, יחכם בימים הקרובים. טרם ידוע, אם יתנהל משא ומתן גם עם עיראק, סעודיה ותימן, משום שההסכמים הנוכחיים נעשים לשם קביעת קווי הגבולות — ועם שלוש הארצות הללו אין לישראל גבולות משותפים. ביחס לעיראק קרה דבר משונה: היא שלחה בשעתה צבא לארץ ישראל החוגה כל הזמן ב"משולש" (כך נקרא השטח שבין שכם, ג'נין וטול-כרם), אך הודיעה עתה רש"מית לעבר הירדן שתחזיר את הצבא הביתה וממלאה את ידי המשלחת של עבר הירדן לישא וליתן בשמה. ברם ימים מספר אחרי תמימת ההסכם בינינו ובין עבדאללה הריץ שרי החיצון העיראקי הודעה נמרצת לר"ר באנץ, בה הוא מכחיש שלעבר הירדן היתה הזכות להגלה משא ומתן כשם עיראק — וזה על אף מכתבו הרשמי אל ר"ר באנץ מיום 20.3.49 הכולל זכות זו! ומי הוא בעת שרי החיצון העיראקי? לא אחר אלא נורי סעיד פחה, המתון שבמדי גאים הערביים. אך כאלה הם כולם: ה"הן" שלהם לא "הן" וה"לאו" שלהם לא "לאו"... בינתיים נעשה המצב בלתי ברור, כי אפשר מאד שעיראק לא תוציא את צבאה מן ה"משולש" לש"י, ואם תוציא — תעמיד אולי תנאים מיוזמים. ב"משולש" ויתרה לנו מלכות עבדאללה על שטח מסוים, בחוף זה הכביש טול-כרם—קאלקיליה, תמורת ויתורים הרבה יותר גדולים מצדנו. מי יודע, אם לא תבוא עתה עיראק בדרישה להעניק פיצויים גם לה. על כל פנים רצוי הסכם נפרד גם עם ממשלת עיראק, וכמו כן עם סעודיה ותימן, אף כי אין למדינתנו גבולות משותפים עם שלוש הארצות האלה. דבר זה יכניס יותר בהירות במצב, וזה חשוב ביותר משום שאין כל תקווה לשלוש-קבע עם המדינות הערביות.

הצבור בארץ קיבל את שלושת ההסכמים ברגשות מעורבים. מצד אחד מבינים הכל את החשיבות העקרונית והמעשית של הדבר:

(עבר הירדן ומצרים מחזיקות בידיהן כ־90% של השטח שנמסר לערבים הא"י, לפי החלטת החלוקה של עצרת א"מ) ולמען ההכנות להסתערות הבאה על ישראל. שנית, היה כאן ציות לדרישה מפורשת של א"מ, והמדינות הערביות קיוו שע"י כך ישימו עליהן עין לטובה — והן לא שגו בזה. בוויז היה כאן היועץ הראשי של הממשלות הערביות — לרעתם של ישראל התכוון כמובן. חשש הצורך שמא לא יושב צבא־גיבורינו בחיבוק ידיים, אם ימשך המצב הקיים של „לא שלום ולא מלח" מה" ויכבוש שטחים נוספים; את זאת רצה למנוע. ומזימה נוספת הייתה בלבד: ע"י הכרה רשמית — ותהא זו הכרה זמנית בלבד, בדרך של שכיתת נשק — בשלטונו של עבדאללה על חלק גדול של ארץ ישראל המערבית והדרומית תיכנס שמה גם בריטאניה עם קלגסיה. החתימה על ההסכם הביאה אתה את ההכרה המבוקשת הזאת בשלטון עבדאללה — הן מצד ישראל והן מצד האומות המאוחדות. במשא ומתן עמנו הראו לנו פראי־המדבר את פראותם ושנאתם. כל משלחת ערבית נהגה בימים הראשונים לא להפגש עם משלחתנו כלל, וראש המשלחת של עבדאללה אף העלים קשה את ראש משלחתנו בסרבו להושיט יד ולהשיב לו ברכה, כאשר הוצגו זה לפני זה ע"י ד"ר באנק. בטכס של חתימת ההסכם מים נהג נציג ישראל להביע קורת־רוח ולהודות לצד השני על „רוח־השיתוף" שבחג" הלל המשא ומתן; ואילו נציג הצד השני לא השיב לו כגמולו ובנאום־הסיום הודה רק למתווך מטעם א"מ, בעברו בשתיקה גמורה על דברי הידידות של בא־כוחנו. הערבים נכנסו במשא ומתן כמי שכפאו שד' והיו מפסיקים אותו פעם בפעם לימים שלמים, כדי לסחוט יותר ויותר מִישראל — והם לא נכשלו בטכסיס זה. כל סירוב מצדם, כל הפסקה במו"מ הביאו להם רווחים. וככל שראו יותר וכוונתו מצדנו לחתור, כן תבעו יותר. זוהי הסיבה ש ת ו כ ן ההסכמים אינו מניח את דעתנו, בשעה שעצם החתימה על ההסכמים ודאי ברכה בה לעניינינו מכמה בחינות חשובות. וזיתורינו מכאיבים ביותר משום שידוע לכל בר־בי־רב כי במשך

הניסוח הבלתי מוצלח של יחסי הממשלה והכנסת היה שגיאה חמורה, ובחוקת־הקבע צריך יהיה להכניס סעיף מפורש שיחייב את הממשלה להביא כל חוזה בינלאומי לפני הכנסת לאישור.

אך נשוב אל ההסכמים עם מדינות־ערב. הצד השווה שבהם מבליט את הכוונה של יריבנו והריהו: כולם מדגישים בסעיפים שלמים וחוזרים ומדגישים שהוסכם בזה רק על הפסקת אש, שהמדובר הוא רק בעניינים צבאיים בלבד, שאין כאן ענין של שלום־קבע, שקביעת קו־שביתת־הנשק אינה מבטלת את הזכויות וההתביעות של הצדדים בעניינים מדיניים וטריטוריאליים וכו'. ואמנם אחרי חתימת הסכם עם ישראל יצאה כל מדינה ערבית בהכרזה, שהיא מגבירה את כוחותיה הצבאיים, שהיא שואפת יחד עם מדינות ערב־יות אחרות למגר את מדינת ישראל. וזוהי הלבנון — החלשה שבמדינות הערביות! — לא נחה דעתו עד שהודיע קבל עם, כי ארצו נגשת מ י ד לפעולה; אמנם לא בתזית הצבאית אלא בתזית הכלכלית — והריהי מכריזה חרם גמור על מדינתנו ומציעה שגם שאר המדינות הערביות תעשינה כמותה. מצרים, למרות התחבכותה בחוזה להימנע מכל פעולות איבה נגד מדינת ישראל, מוסיפה למנוע את ספינותינו בזרוע מלעבור את תעלת סואץ. וכאשר הושמעה בעתונות הדעה (גם מפי דוברי־ישראל רשמיים), שהחתימה על ההסכמים פירושה הכרה במדינתנו מצד מדינות־ערב, פרצה מיד זעקה של נציגיהן: „לא מיניה ולא מקצתיה! המדינות הערביות לא הכירו ולא יכירו במדינת ישראל. מה שנחתם אינו אלא אישור רשמי של הפסקת־האש, אינו אלא הפוגה זמנית, ותו לא. המלחמה עם ישראל תתחדש בשעה הראויה לכך ותימ" שך עד שארץ ישראל כולה תהיה למדינה ערבית ותיכון בה ממשלה ערבית".

ודאי יש כאן מידה רבה של יהירות והעמדת פנים, אך גם לא מעט מן האמת. המדינות הערביות חתמו על ההסכמים מפני שתי סיבות: ראשית, נוכחו לדעת ש כ ע ת אין ביכולתן למגר את מדינתנו, והן רוצות לנצל את ההפסקה למען שמירה על ההישגים מכבר

נפטרנו ממנו לפני כשנה אחרי כל כך הרבה קרבנות, עתיד שוב יום אחד לעמוד קרוב לתדרה, לפתח תקוה, לתל־אביב. וודאי, השטח חים במשולש ובאזורים אחרים היו בידי עבדי אללה כבר קודם לכן, אבל ע"י תתימה על ההסכם אישרנו את זכותו על השטחים הללו. עבדאללה הוא לא פולש סתם, כי אם פולש תובע: הוא תובע את א"י כולה, הוא רוצה לשלוט על א"י משני עברי הירדן, ולפיכך גם קורא למדינתו "ממלכת הירדן". הוא מסוכן לנו יותר משליטים ערביים אחרים בגלל שאיפתו זו, ביחוד בשעה שהיא נתמכת ע"י הבריטים הצוררים שלא ויתרו עוד על חיפה, על עזה ועל הנגב. כשם שהם הכניסו לעקבה את צבאם זה לא כבר, כך חולמים הם את חלומם המתוק לשלוט פעם את חילם גם לחיפה, לעזה ולנגב. ואילו לכל הפחות היה בהסכם סעיף האוסר כניסת צבא לא־עבר־ירדני לשטחים הא"י המוחזקים בידי עבדי אללה! אבל לצערנו אין סעיף כזה בהסכם. שנית, אנו ויתרנו לעבר הירדן על שטח ניכר כנגב, דרומית ומערבית לחברון, תמורת רצועה צרה ב"משולש". ע"י כך התקרבה מלכות עבדאללה לאזור באר שבע ולבאר שבע עצמה, שאנו הופכים אותה עכשו למרכז של הנגב כולו. מה שעבדאללה מסר לנו ב"משולש" לש" אינו שווה הרבה, כי בצפונה ובדרומה של הרצועה העוברת לידינו עומדות טולי־כרם וקילקיליה, ובכן גם בכביש גם במסילת הברזל קשה יהיה לנו להשתמש. בכל זאת התחייבנו לשלם לעבדאללה סכום גדול כדי שיוכל לסלול כביש אחר ממדרגה ראשונה באורך של עשרים קילומטר. שימו לב: גם אדמה במקום אחר גם כסף לסלילת כביש. כאן בתמורה כפולה וכה שכירו של בחיין! ענין שלישי, שסכנה גדולה בו: ההסכם קובע שלכפרים הערביים, העוברים עכשו ב"משולש" למדינת ישראל, אסור יהיה לכר חות צבא ומשטרה יהודיים להכנס, או לחנות שם, ובהם תהיה משטרה ערבית בלבד שתגויס מאגשי המקום. ברור שהאובלוסין והשוטרים הערביים בכפרים הללו, היועצים מימים ימי מה כקני־פורעים־ומרצחים, יסייעו בכל הדור כים להסתגנות כנופיות לתוך גבולותינו, כמו

ימים מספר היינו יכולים לכבוש את כל הארץ עד הירדן, אילולא המשא ומתן על ההסכמים. גלך מן הקל אל הכבד. המו"מ הפשוט ביותר היה לנו עם הלבנון. ומה זה פשוט? בידינו היו אחד־עשר כפרים לבנוניים — והחורנום לשכנינו מניה וביה, בלי כל פיצוי יים. אנו דרשנו תחילה שגם הסורים יצטרפו אל המו"מ עם הלבנון מכיוון שהצבא הסורי עומד קרוב לגבול הלבנוני, אף מחזיק בידו שטח ניכר מאדמתנו (הכולל גם את המושבה משמר הירדן), ובכלל כל הגבול הצפוני והצפון־זרמערבי אחד הוא. הלבנונים דחו את דריש־תנו, ואנו ויתרנו עליה. מכל מקום לא הפסדנו אף שעל מאדמת ארץ ישראל בחתמנו על ההסכם עם הלבנון. הפסדנו עמדות איסטרטגיות חשובות, אך הן על אדמת הלבנון. הדבר יורגש, אם התחדש התקפת הערבים על מדינתנו.

בהסכם עם מצרים יש כבר פגיונות רבות. פגיומה ראשונה: הצבא המצרי נשאר בארץ ישראל ברצועה הארוכה עזה—רפיח. והרי אין המצריים תובעים חלק מארץ ישראל! הם הנם פולשים כאן, וחנאי ראשון במו"מ עם כל פולש הוא: הסתלקות מאדמת הפלישה. שנית, בידם נשארה עזה גופה, וזוהי מצודה משולשת: יבשתית, ימית ואווירית. המצרים הופכים עכשו את עזה לבסיס חזק ומצויד בכל למען התקפת על גבולותינו לעתיד לבוא. שלישית, אנו הסכמנו להוציא את צבאנו משני מקומות איסטרטגיים חשובים: ביר עסליג ויעוגיה אל חפיר, והמקומות האלה הם בנגב, ז. א. על אדמתנו; הסכמנו איפוא שם לשלילת זכויותינו במידה מסוימת. ואנו גם פנינו שני אזורים ברצועת הים עזה—רפיח, כדי להקל מעל המצריים! אף זאת: הסכמנו לשחרר את כל הצבא המצרי שהיה סגור בפאלוגיה הצו־רה (צפונה לבאר שבע) על כל ג ש ק ו ה ר ב ! והיו שם אלפי חיילים עם קצינים גבוהים, ממיטב הכוחות המצריים.

עוד יותר קשה לנו ההסכם עם עבר הירדן. ראשית, עצם העובדה שנוכחה כבר לעיל: הסגרנו רשמית את מזרחה של ארץ ישראל ביד עבדאללה שבריסאניה מסתתרת מאחוריה. פירוש הדבר שהצבא הבריטי האויב, אשר

לות הנוגעות לירושלים, תביא לידי תוצאות חיוביות תופג במקצת המרירות שעורר בצבור הרחב ההסכם הזה.

והנה עוד מעט יבוא עלינו ההסכם הרביעי, שיהיה האחרון לפי שעה. הסורים הם לנו אחד היריבים הקשים ביותר שבמחנה הערבי, שכן גם להם חביעה מכבר: הם קוראים מאז לארץ ישראל "סוריה הדנומית" ותולמים על סיפוחה לארצם. ראשית דרישתנו במשא ומתן עם הסורים היא הסתלקות צבאם מאדמתנו; שלא כאנשי עבדאללה והמצריים, הרי הם מתחזקים בידיהם שטחים ממדינת ישראל ממש. בשחצנותם ידרשו מאתנו כמובן תמורה, ובאמת במה גרועים הם מעבר הירדן? קשה כרגע לדעת, במה יסתיים המו"מ עם הסורים, אך הכל מתנבאים להסכם בסמכם על חתרנותה של ממשלת ישראל כי רבת.

בעתונות הממשלתית, המלמדת סנגוריה על חתרנות זו, רומזים כי ב מ ש ה ז מ תתגלה לגד עינינו כל הטובה הצפונה בהם כמים הללו. מי יתן והיה!

ירושלים י"א בניסן תש"ט.

שלום שווארץ

שנהגו לעשות בכל מאורעות-הדמים כארץ מאז 1921. כמו כן קובע ההסכם שאם כמה מתושבי הכפרים ירצו להסתלק ממקומותיהם, חייבת ממשלת ישראל לשלם להם ומי-פיצוי בעד אדמתם הגטושה — כלומר בעד אדמתה שלא תהיה למעשה בידנו, שלנו תהיה אפילו אסורה הגישה אליה! אכן הענין הכפול הזה של הכפרים הוא המשונה ביותר שבהסכם עם עבר הירדן, והריהו באמת ללא-תקדים! אכזבה רביעית: קיומה הצבור שלכל הפחות דבר אחד טוב וקבל מן ההסכם עם עבדאללה: הסדר זמני בכמה שאלות חשובות הנוגעות לירושלים כגון גישה חפשיה אל הר הצופים (ג. א. אל האוניברסיטה העברית ובית-החולים הדסה), אל בית הקברות שעל הר הזיתים, אל הכותל המערבי; תופש התנועה דרך לאטרון וחינוך אספקת-המים בדרך זו ועוד, אך שליחי עבדאללה העמידו דרישות נגדיות, וההסכם נחתם בלי פתרון השאלות האמורות. נבחרה רק ועדה מבאי-כוח שני הצדדים, והיא תדון בהן.

אפילו במפלגות הקואליציה, המסורות לממ" שלה מאז, רבים רוגזים על ההסכם עם עבר אללה. רק אם הועדה, שנבחרה כדי לדון בשא

לקראת השנה השניה לעצמאות ישראל

ההתנגדות הפוליטית והכלכלית בעינה עומדת. סכנת אנגליה הוקטנה, אולם היא קיימת. הנצחון הגדול ביותר בשנה זו היה הנצחון הצבאי. נצחון זה הביא לידי הגדלת שטח המדינה ולשביתת נשק עם כמה ממדינות ערב. לפי החלטת האומות המאוחדות הוקצבו משטח א"י למדינת ישראל 55 אחוזים ו-45 אחוזים לערבים. כעת אנו שולטים על שטח של 85 אחוזים מאדמת ארץ-ישראל וזה געשה לא בכוח שיחות פוליטיות או החלטת מדינות שולטות אלא בכוח צבאנו אשר יצא להגן על עצמאות מדינתנו בכוח הצדק והנשק. מדינות ערב, הממשיכות להלחם נגדנו באו"מ נכנסו אתנו במשא'ומתן, ועוברה זו משמשת מעין הכרה בכוחנו ובעובדה שאנו קיימים ושולטים במדינתנו.

ההסכמים עם מדינות ערב היו לטובתנו,

מדינת-ישראל ובנסת לשנה שניה של עצמאות מדינית. עברה שנה קשה, שנה של מלחמה על עצמאות מדינית וכלכלית, שנה של פעולה פוליטית גדולה מחוץ לגבולות ישראל ושנה של קליטת עליה המונית.

שלוש בעיות עיקריות עומדות כעת לפני מדינת ישראל ואלו הן: א) ביסוס פוליטי וצבאי, ב) ביסוס כלכלי, ג) קליטת העליה בחיי המדינה ובעבודה.

א. הביסוס הפוליטי והצבאי

שנה זו היתה שנה של ביסוס פוליטי בפנים ובחוץ. ההכרה המרובה מצד מדינות החוץ חזקה את עמדתה הפוליטית של ישראל בעולם וזה גם השפיע על שביתת-הנשק עם ארצות-ערב. התמיכה הבלתי פוסקת במדינתנו מצד ארצות-הברית וברית המועצות החלישה במידה מסוימת את התנגדות אנגליה לישראל, אם כי